

**Медичне право в питаннях і
відповідях. Загальна частина.
Книга 1**

Навчальний матеріал подано відповідно до змісту програми навчальної дисципліни «Медичне право» для підготовки фахівців вищої освіти кваліфікаційно - освітнього рівня «Магістр медицини», кваліфікаційного профілю «Лікар», галузі знань 22 «Охорона здоров'я», спеціальності 222 «Медицина». У навчальному посібнику матеріал дисципліни викладається за системою «питання – відповідь».

Структурний зміст і текстове наповнення посібника обумовлені новітніми підходами до проблем права під час здійснення медичної діяльності, а також побажаннями студентів під час читання автором лекційного курсу й проведенням практичних занять з медичного права. Навчальний посібник розрахований також на студентів, які навчаються на стоматологічних, юридичних факультетах ДВНЗ, аспірантів (інтернів) та викладачів вказаних спеціальностей, слухачів курсів удосконалення на післядипломному рівні.

Видання може бути корисним адвокатам, суддям, прокурорам, медіаторам, організаторам охорони здоров'я, експертам, науковцям, лікарям-практикам, а також усім, хто цікавиться питаннями медичного права.

ПЕРЕДМОВА

Ця книга була завершена за два дні до російсько - української війни, що перервала природний хід розвитку сфери охорони здоров'я України. До вкрай низьких витрат на охорону здоров'я (2.4 % ВВП на Програму медичних гарантій бюджетними коштами у 2021 році), за даними МОЗ України, додалися інфраструктурні втрати медичної системи на кінець 2022 року: 144 об'єкти закладів охорони здоров'я зруйновано, 1105 - пошкоджено, 538 аптек зруйновано та пошкоджено, 435 швидких пошкоджено та захоплено. До інфраструктурних додалися кадрові втрати: 26 медичних працівників вбито, 66 поранено, 2809 лікарів та медичних сестер вимушено змінили місце роботи, 2274 медичні працівники виїхали за кордон (0,5 % від усіх медичних працівників). План відновлення системи охорони здоров'я коштуватиме державі 14,674 млрд. євро.

Міністерство охорони здоров'я розробило проект Стратегії розвитку системи охорони здоров'я до 2030 року, який складатиметься з трьох етапів плану відновлення: перший - короткостроковий (на період активних бойових дій), другий - відновлення системи охорони здоров'я (2023 - 2025 рр.), третій - структурна модернізація, підвищення людського капіталу, якості медичної допомоги, технологічний розвиток, повноцінна інтеграція до Європейського Союзу (2026 - 2032 рр.). У планах МОЗ створення спроможної мережі госпітальних округів, які будуть утворювати 215 загальних лікарень, 165 - кластерних, 52 - надкластерні, 10 університетських лікарень, 6 міжрегіональних реабілітаційних центрів, 5 міжрегіональних Центрів опікової травми та реконструктивної хірургії, а також 10 національних проектів.

У сучасних (воєнних) умовах розвитку української держави надзвичайної актуальності набуває проблема правового регулювання відносин у сфері охорони здоров'я загалом та пошуку шляхів удосконалення організаційно - правового забезпечення медичної діяльності зокрема. Їх актуальність значно посилюється в умовах проведення медичної реформи, яка можлива завдяки героїзму військовослужбовців Сил оборони і безпеки, а також фінансової допомоги країн - партнерів. Особливої гостроти вказана проблема набуває на сучасному етапі трансформації системи охорони здоров'я, який характеризується практичною відсутністю нових стандартів в сфері охорони здоров'я (наказом МОЗ № 590 від 28.02.2020 р. скасовано 90 актів, якими затверджувались клінічні протоколи, хоча іншим наказом МОЗ № 1541 від 28.08.2022 р. дію цих протоколів продовжено до 01.09.2023 р., що не змінює суті питання), проблемами, пов'язаними з реалізацією права на охорону здоров'я через пандемію, спричинену COVID - 19 та російсько -

українську війну (епідемогляд, інфекційний контроль і безпека, нестача крові, внутрішньо-лікарняні інфікування, додаткові доплати та підвищені постановою КМУ № 2 від 12.01.2022 р. заробітні плати медичним працівникам), неможливістю Держбюджету покривати реальну вартість медичних послуг, відсутністю балансу між приватним та публічним інтересом у системі охорони здоров'я, різким збільшенням материнської смертності в 2021 році, неналежним захистом персональних даних пацієнтів, відсутністю загальнообов'язкового медичного страхування та ефективного страхування медичних працівників, комплексно неврегульованим статусом суб'єктів правовідносин у сфері надання медичної допомоги, відсутністю гарантій надання медичної допомоги та гарантій реалізації прав людини в сфері охорони здоров'я. Одним із шляхів вирішення окреслених проблем, на нашу думку, може стати прийняття довгострокової Державної програми реформування галузі охорони здоров'я, у якій необхідно передбачити: 1) створення правових, економічних та управлінських механізмів реалізації прав громадян на медичну допомогу та медичне страхування; 2) забезпечення гарантованого рівня надання безоплатної кваліфікованої допомоги у визначеному законодавством обсязі; 3) формування керованого ринку платних медичних послуг, створення умов для задоволення потреб населення в медичних послугах.

Існують певні особливості у розвитку сучасного законодавства в сфері охорони здоров'я: 1) його якість неповною мірою відповідає сучасним вимогам законотворення; 2) відсутня науково обґрунтована стратегія законотворчості в сфері медицини; 3) недостатньо унормована діяльність державної, комунальної, приватної та відомчої сфер системи охорони здоров'я; 4) не прийнято низки вкрай важливих нормативно - правових актів, а саме: Медичного кодексу, законів „Про загальнообов'язкове державне соціальне медичне страхування”, „Про самоврядування в сфері охорони здоров'я в Україні”, „Про захист прав пацієнта” та ін. Розробка медичного законодавства, на думку більшості науковців у сфері медичного права, повинна відбуватися відповідно до умов чітко визначеної державної стратегії розвитку національного законодавства про охорону здоров'я та сформованого єдиного медичного простору України.

Протягом останніх десяти років спостерігається бурхливий розвиток науки, пов'язаної з правовими дослідженнями медичних проблем. Формування нових інститутів, на нашу думку, повинно здійснюватися в рамках парадигми медичного права. З позицій теоретико - методологічного аналізу виступаємо за виокремлення медичного права як самостійної галузі.

Цьому сприятиме реформування сфери охорони здоров'я, що ініціюватиме більш активний розвиток медичного права.

Водночас слід погодитися з думкою про те, що на цей час відсутня належна філософсько - світоглядна підготовка фахівців із медичного права, яка була б спрямована на формування в них комплексного фахового уявлення про життя в усіх його вимірах: гносеологічному, методологічному, аксіологічному тощо. Акцентуючи увагу на питаннях цивільного, кримінального, адміністративного, господарського, майнового права, права соціального забезпечення фахівців в царині юриспруденції далеко не завжди усвідомлюють гуманоцентричну природу права, а саме те, що життя людини є найвищою соціальною цінністю. Передусім це стосується основних прав людини, зміст яких наразі трансформується. Якщо раніше дискусії проходили в аспекті „відкриття” нових прав людини, то зараз відбувається дослідження прав людини в серії: 2.0. Людиноцентризм не має бути декларативним гаслом, а повинен перейти в реальний стан справ, який надасть більші гарантії пацієнтам, збільшить довіру громадян до медичних інституцій, покращить керованість медичної галузі і, врешті, спрямує дії держави на суттєве покращення правового регулювання медичної діяльності. Саме з таких позицій і повинна здійснюватися підготовка студентів, які опановуватимуть медичне право.

Виникнення і розвиток медичного права як навчальної дисципліни відбувається в умовах одночасної вбудованості в структуру як юридичної, так і медичної освіти. Напочатку це призвело до нерівномірності розвитку медичного права як навчальної дисципліни в правознавстві та медицині. Виник судово - медичний або організаційний „нахил” у викладанні медичного права для студентів медичних факультетів, водночас почав бурхливо розвиватися процес „юридизації” медичної діяльності (розвиток законодавства, контроль якості медичної допомоги, несприятливі результати медичного втручання). Стало зрозуміло, що лікар, який не знає своїх прав та обов'язків і тієї межі, за якою настає відповідальність, не може бути допущений до професійної практики. Правове мислення є тим механізмом, який допомагає лікарю зрозуміти значення чинного закону, співвіднести його з конкретною ситуацією, що склалася на практиці, та юридично осмислити фактичні обставини, до яких необхідно застосувати ту чи іншу норму права.

Ситуація зазнала кардинальних змін, коли, з одного боку, певна кількість фахових юристів почала активно досліджувати юридичні проблеми медичної діяльності та на практиці здійснювала захист медичних працівників, з іншого - частина лікарів почала отримувати фахову юридичну освіту для свого захисту та викладання медичного права.

Поява у 2008 році першого підручника медичного права¹ стала знаковою подією для фахівців та незначного на той час читацького загалу. У зв'язку з розвитком законодавства, появою нових інститутів медичного права, зумовлених проведенням з 2016 року медичної реформи в Україні, захистом значної кількості дисертацій у зазначеній сфері, появою величезної кількості наукової, навчальної, методичної та популярної літератури виникла нагальна потреба в написанні нового підручника, який би на новому методологічному рівні висвітлював проблеми науки медичного права, накреслював шляхи її розвитку, проаналізував новітнє законодавство в цій царині та практику його застосування. Зрештою, навесні 2021 року новий підручник „Медичне право”² зусиллями 23 науковців провідних вишів та наукових центрів України побачив світ і виконав поставлені перед ним завдання. Його написання та видання відбувалося в рамках наукового проєкту молодих вчених „Забезпечення реалізації прав людини четвертого покоління у системі охорони здоров'я”.

Логічно, що зараз настав час написання навчальних посібників, адже підручник - навчальне видання з системним викладом навчальної дисципліни, що відповідає навчальній програмі, а посібник – видання, розраховане допомогти в практичній діяльності чи оволодінні навчальною дисципліною. Навчальний посібник - це джерело, адаптоване для самостійного опанування студентом певного предмета з можливістю „заглянути в кожний куточок”, яке доповнює або частково замінює підручник.

Пропоноване видання задумане автором у чотирьох частинах. Перші дві книги охоплюватимуть інститути Загальної частини, які регулюють організаційні основи охорони здоров'я в Україні, останні дві - Особливої частини медичного права, присвяченої регламентації окремих напрямів медичної діяльності. До першої книги увійшли теми, з яких розпочиналось вивчення медичного права. Питання цих тем на сьогодні є найбільш розробленими в науковій, навчальній та методичній літературі. Особливістю посібника є те, що в деяких важливих питаннях теоретичного і практичного характеру його матеріал значно виходить за межі програмового.

При написанні посібника використано праці В.Андронові, С.Антонова, О.Баєвої, Ю.Битяка, С.Болдіжар, Н.Болотіної, С.Булеци, Т.Волинець, З.Гладуна, В.Голошинець, Г.Гревцової, Л.Дешко, О.Дудорова, О.Домбровської, О.Запорожченко, Т.Ківалової, В.Колпакова, О.Крилової,

¹ Стеценко С.Г., Стеценко В.Ю., Сенюта І.Я. Медичне право України: Підручник / За заг. ред. д.ю.н., проф. С.Г.Стеценка. К.: Всеукраїнська асоціація видавців „Правова єдність”, 2008. 507 с.

² Медичне право: підручник / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. С.Булеци; д-ра юрид. наук, доц. М.В.Менджул. Ужгород: ТОВ „РІК - У”, 2021. 720 с.

Р.Майданика, М.Менджул, Г.Миронової, В.Пашкова, В.Примака, Л.Руснак, В.Савченко, І.Сенюти, О.Скакун, М.Співака, Р.Стефанчука, В.Стеценко, С.Стеценко, Л.Удалової, М.Хавронюка, О.Хлонь, О.Чабана, Г.Чеботарьової, Ю.Швеця, Ю.Шопіної, О.Щукіна, О.Ющика, І.Якубовського та ін.

Для полегшення засвоєння тем курсу пропонується вивчати зміст медичного права за системою „питання - відповідь”, що розкриває елементи і логіку структури цієї дисципліни. Основне завдання викладача - сприяти тренуванню розуму та вмінь студентів, а не нав'язувати власні погляди і переконання. З огляду на вищенаведене, автор пропонує використання сократівського (евристичного) методу для вивчення медичного права. Такий метод сприяє пошуку знань, замість їх передачі. Він передбачає відмову від примусового навчання, бо визнає лише переконання як найдієвіший засіб для розвитку інтелектуальних здібностей людини. Однак під евристичним методом переважно розуміють варіант словесного (вербального) методу навчання. На жаль, останнім часом через російсько-українську війну та пандемію коронавірусної інфекції COVID - 19 можливості використання такого методу значно скоротилися.

У виданні розглядаються питання медичного права і його місця в системах права і законодавства України, проблеми медичної реформи (тема 1), основ господарської діяльності та страхування в сфері охорони здоров'я в Україні (тема 2), системи прав людини в сфері охорони здоров'я (тема 3), правового статусу суб'єктів медичних правовідносин (тема 4), а також різні види юридичної відповідальності в сфері охорони здоров'я (тема 5).

Деякі питання будуть корисними не тільки студентам, але й медичним працівникам закладів охорони здоров'я (ЗОЗ). Приміром, питання реформи охорони здоров'я (№ 81 – 112), ліцензування ЗОЗ (№ 121 – 129), назви посад у галузі медицини (№ 145 - 152), акредитації (№ 153 - 155), медичного страхування (№ 158 - 174), видів медичної допомоги (№ 175 – 195, 261), медичної (лікарської) таємниці (№ 267 - 274), прав і обов'язків пацієнта (№294 -299, 303 - 305), прав і обов'язків медичних працівників (№ 308, 309, 313 - 320), системи безперервного професійного розвитку та атестації лікарів (№ 310 - 312, 321 - 332), взаємовідносин „лікар - пацієнт” (№ 339 - 350), а також медичної етики та деонтології (№ 351 - 357).

Особливий інтерес для всіх категорій читачів представлятиме тема 5 „Юридична відповідальність у сфері охорони здоров'я”, яка розкрита у 128 питаннях. З-поміж них - питання цивільно - правової (№ 367 - 401), дисциплінарної (№ 402 - 430), кримінальної (№ 431 - 451) та адміністративної відповідальності (№ 452 - 462). Особливістю цієї теми є аналіз проєкту нового Кримінального кодексу в частині „охоронооздоровчих” правопорушень

(злочинів та проступків), а також характеристика юридичної відповідальності фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення (№ 463 - 486).

Посібник містить примірний перелік питань для підсумкового контролю з дисципліни „Медичне право”, які автор використовує у своїй роботі зі студентами.

Особливістю списку рекомендованої літератури є те, що він виходить далеко за межі окреслених у першій частині посібника тем і стосується максимально доступного автору переліку джерел і літератури, який у наступних частинах посібника буде доповнюватися. З 720 позицій рекомендованої літератури 57 позицій - важливі для медичного права постанови КМУ, 105 - накази МОЗ України, що є особливістю його вивчення. 338 позицій характеризують основні дисертаційні дослідження в різних галузях, монографії з медичного права, найбільш важливі наукові статті, а також підручники, посібники, словники, науково - практичні коментарі до кодексів, навчальні комплекси та книги з медичного права. У списку літератури представлено сучасну англomовну літературу з медико-правової проблематики. Завершується список новітньою польською літературою з медичного права, яка засвідчує високий рівень його розвитку в республіці Польща.

Нормативно - правові акти, що регулюють відносини у сфері охорони здоров'я, які наведено у навчальному посібнику, подано станом на 01.02.2023 року.

Навчальний посібник пишуть, щоб дати прості відповіді на складні питання. Ця книга про спільний пошук відповідей на питання, які потребують відповідей вже сьогодні. Далі буде...

З повагою до читача
Олександр Грін

ЗМІСТ

ТЕМА 1. МЕДИЧНЕ ПРАВО І ЙОГО МІСЦЕ В СИСТЕМАХ ПРАВА І ЗАКОНОДАВСТВА УКРАЇНИ. ЗАКОНОДАВЧЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ: НАЦІОНАЛЬНИЙ ТА МІЖНАРОДНИЙ АСПЕКТИ. МЕДИЧНА РЕФОРМА

- 1. Медичне право України як галузь права: поняття, завдання, предмет і методи.**
- 2. Принципи і функції медичного права України.**
- 3. Медичні правовідносини: поняття, види і склад.**
- 4. Система медичного права України.**
- 5. Джерела медичного права України.**
- 6. Медичне право як навчальна дисципліна і галузь науки.**
- 7. Законодавче забезпечення сфери охорони здоров'я в Україні: національний та міжнародний аспекти.**
- 8. Медична реформа в Україні.**

1.	Охарактеризуйте підходи до поняття „здоров'я”	40
2.	Наведіть дефініції поняття „громадське здоров'я”	41
3.	Визначте поняття „охорона здоров'я”	41
4.	Опишіть багатoeлементність системи охорони здоров'я	42
5.	Визначте поняття „державна політика в галузі охорони здоров'я”	43
6.	Проведіть співвідношення медичного права і права охорони здоров'я	43
7.	Охарактеризуйте основні підходи до питання про галузеву належність відносин у сфері охорони здоров'я	44
8.	Окресліть основні підходи до предмету медичного права	44
9.	Розкрийте зміст методу медичного права	45
10.	Назвіть особливості методу медичного права	45
11.	Перерахуйте завдання медичного права	45

12.	Дайте визначення поняття „медичне право”	46
13.	Визначте поняття „функції медичного права” та перерахуйте їх характерні особливості	47
14.	Перерахуйте функції медичного права	47
15.	Наведіть дефініцію поняття „принципи медичного права” та назвіть їх	48
16.	Прокласифікуйте принципи медичного права	49
17.	Які види відносин притаманні медичному праву?	50
18.	Як співвідносяться між собою медичне та фармацевтичне право?	50
19.	Дайте визначення поняття медичних правовідносин	51
20.	Означте дефініцію „цивільні правовідносини у сфері надання медичної допомоги”	51
21.	Перерахуйте ті відносини з організації надання медичної допомоги, які матимуть цивільно - правовий характер	52
22.	Окресліть коло правовідносин у сфері медичного обслуговування	52
23.	Висвітліть критерії поділу правовідносин з надання медичної допомоги	53
24.	Висвітліть критерії поділу правовідносин з організації надання медичної допомоги	53
25.	Висвітліть критерії поділу інформаційних відносин, які опосередковують процес надання медичної допомоги пацієнтові	54
26.	Назвіть види медичних правовідносин	54
27.	Розкрийте види медичних відносин за ступенем визначеності суб’єктного складу	54
28.	Опишіть види медичних відносин за характером дії зобов’язаного суб’єкта	55
29.	Розкрийте склад медичних правовідносин	55
30.	Охарактеризуйте поняття та групи суб’єктів медичних правовідносин	55
31.	Означте поняття „суб’єкти правовідносин у сфері	

надання медичної допомоги”	56
32. Окресліть коло суб’єктів правовідносин у сфері надання медичної допомоги	56
33. Дайте визначення поняття „об’єкт медичних правовідносин”	57
34. Що є об’єктами правовідносин з надання медичної допомоги?	57
35. Розкрийте зміст медичних правовідносин	57
36. Окресліть передумови виникнення медичних правовідносин	58
37. Назвіть критерії за якими можна класифікувати підстави виникнення правових відносин у сфері надання медичної допомоги	58
38. Окресліть підстави припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги, які зумовлені правовим статусом особи або діями самого пацієнта або його законного представника	59
39. Окресліть підстави припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги, які зумовлені вимогами до суб’єкта, який надає чи забезпечує надання медичної допомоги пацієнтові	60
40. Охарактеризуйте поняття системи медичного права	60
41. В яких якостях існує медичне право?	60
42. Назвіть елементи системи медичного права	61
43. Дайте визначення поняття „норма медичного права”	61
44. Охарактеризуйте особливості медичного права	61
45. Розкрийте поняття „інститут медичного права”	61
46. Дайте визначення поняття „підгалузь медичного права”	62
47. Охарактеризуйте поділ правових норм та інститутів медичного права	62
48. Розкрийте структуру Загальної частини медичного права	62
49. Опишіть структуру Особливої частини медичного права	63
50. Дайте визначення поняття „джерела медичного права” та виділіть критерії для їх класифікації	64

51.	Розкрийте особливості джерел медичного права	64
52.	Назвіть правові та позаправові регулятори відносин у сфері надання медичної допомоги	65
53.	Охарактеризуйте обставини, в яких відбувалося виникнення і розвиток медичного права як навчальної дисципліни	65
54.	Перерахуйте особливості медичного права як навчальної дисципліни	66
55.	Охарактеризуйте медичне право як навчальну дисципліну	66
56.	Дайте визначення поняття „наука медичного права”	67
57.	Назвіть основні концепції медичного права	67
58.	У чому суть концепції медичного права як цивільного права?	67
59.	Розкрийте концепцію медичного права як адміністративного права	67
60.	Опишіть концепцію медичного права як сфери соціального забезпечення	67
61.	У чому суть концепції медичного права як підгалузі права соціального забезпечення?	68
62.	Розкрийте концепцію визнання медичного права охоронооздоровчим правом	68
63.	Охарактеризуйте концепцію комплексного характеру медичного права	69
64.	Охарактеризуйте медичне право як галузь юридичної науки	69
65.	Окресліть основні завдання науки медичного права	69
66.	Опишіть основні підходи до проблеми виокремлення медичного права в самостійну галузь права	70
67.	Охарактеризуйте медичне право як комплексну галузь права	70
68.	Чим обумовлена специфіка медичного законодавства?	71
69.	Охарактеризуйте обставини, з якими пов’язана актуальність створення Медичного кодексу	72
70.	Окресліть основні принципи Медичного кодексу України	72

71.	Окресліть коло проблем, які повинен врегулювати Медичний кодекс України	72
72.	Чи на часі сьогодні прийняття Медичного кодексу?	73
73.	Перерахуйте джерела медичного законодавства України	74
74.	Коротко охарактеризуйте основні джерела медичного права	74
75.	Систематизуйте закони у сфері медичного права	76
76.	Охарактеризуйте рівні закріплення міжнародно-правових стандартів у сфері охорони здоров'я	77
77.	Перерахуйте міжнародні документи, які регулюють проблеми здоров'я в контексті прав людини	77
78.	Назвіть елементи міжнародної системи охорони здоров'я	78
79.	Окресліть акти правового регулювання питань охорони здоров'я в Європі	79
80.	Перерахуйте міжнародні документи про охорону здоров'я ВООЗ	79
81.	Які цілі передбачає медична реформа в Україні?	80
82.	Дайте визначення поняття „державний гарантований пакет медичної допомоги”	80
83.	Опишіть структуру державного гарантованого пакету медичної допомоги	80
84.	Яка мета реформи фінансування системи охорони здоров'я?	81
85.	Охарактеризуйте принципи нової моделі фінансування охорони здоров'я	81
86.	Висвітліть завдання медичної реформи	82
87.	Хто виступає єдиним національним замовником медичних послуг?	83
88.	Окресліть основні функції Національної служби здоров'я України (НСЗУ)	83
89.	Перерахуйте завдання, які покладаються на НСЗУ	84
90.	Дайте визначення поняття „автономізація медичних закладів”	84
91.	Означте поняття „загальний заклад охорони здоров'я”	84

92.	Дайте визначення поняття „кластерний заклад охорони здоров'я”	85
93.	Охарактеризуйте поняття „надкластерний заклад охорони здоров'я”	85
94.	Який принцип покладено в основу нової моделі фінансування системи охорони здоров'я?	85
95.	З чого розпочалась розбудова сучасної системи управління медичною інформацією?	86
96.	Який термін розуміється під електронною охороною здоров'я (e-здоров'я, eHealth)?	87
97.	Що є метою Концепції розвитку електронної охорони здоров'я?	87
98.	Розкрийте механізм внесення медичних записів, записів про направлення та рецептів на лікарські засоби до Реєстру медичних записів	87
99.	Вкажіть перелік осіб, які мають право на ознайомлення із записами в Реєстрі	88
100.	Яка медична інформація про пацієнта належить до зведеної?	89
101.	Дайте визначення поняття „програма державних гарантій” медичного обслуговування населення	90
102.	Які види медичної допомоги гарантує держава в межах програми медичних гарантій?	90
103.	Опишіть реімбурсацію як механізм відшкодування вартості наданих лікарських засобів	91
104.	Дайте визначення поняття „госпітальний округ”	92
105.	Означте поняття „спроможна мережа госпітального округу”	92
106.	Визначте поняття „госпітальна рада”	93
107.	Дайте визначення поняття „багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування першого рівня”	93
108.	Означте поняття „багатопрофільна лікарня інтенсивного лікування другого рівня”	93
109.	Визначте поняття „електронна система охорони здоров'я”	94
110.	Визначте поняття „референтні заклади охорони здоров'я”	94

111. Дайте визначення поняття „фізична та реабілітаційна медицина” 95
112. Означте поняття „центральна база даних” 95

ТЕМА 2. ОСНОВИ ГОСПОДАРСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ТА СТРАХУВАННЯ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я В УКРАЇНІ. ПРАВОВА ПРИРОДА МЕДИЧНОЇ І РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ДОПОМОГИ ТА МЕДИЧНОЇ І РЕАБІЛІТАЦІЙНОЇ ПОСЛУГИ

- 1. Поняття господарської діяльності у сфері охорони здоров'я.**
- 2. Порядок та умови ліцензування господарської діяльності з медичної практики. Контроль за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики.**
- 3. Заклад охорони здоров'я України як суб'єкт господарювання у сфері охорони здоров'я. Акредитація закладів охорони здоров'я.**
- 4. Особливості правового статусу фізичних осіб - підприємців як суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я.**
- 5. Загальні положення про страхування у сфері охорони здоров'я:**
 - а) поняття та принципи страхування;**
 - б) суб'єкти та об'єкти страхових правовідносин у сфері охорони здоров'я;**
 - в) види та форми страхування у сфері охорони здоров'я;**
 - г) мета та завдання страхування у сфері охорони здоров'я;**
 - д) загальнообов'язкове медичне страхування: національні реалії і перспективи.**
- 6. Поняття, ознаки та види медичної допомоги.**
- 7. Медична та реабілітаційна послуги як об'єкти медичних правовідносин. Договір про надання медичних послуг.**

113. Дайте визначення поняття „господарська діяльність у сфері охорони здоров’я”	96
114. Охарактеризуйте лікарську діяльність	97
115. Означте поняття „медична діяльність”	97
116. Визначте поняття „медична діяльність, пов’язана з ризиком”	97
117. Охарактеризуйте форми медичної діяльності	98
118. Дайте визначення поняття „медична практика”	98
119. За яких умов здійснюється господарська діяльність з медичної практики?	99
120. Визначте поняття „медичне обслуговування”	99
121. Визначте поняття „ліцензія” та „ліцензійні умови”	100
122. Дайте визначення поняття „ліцензійна справа”	100
123. Висвітліть нормативно-правову базу ліцензування провадження господарської діяльності з медичної практики	100
124. Назвіть структурні підрозділи Міністерства охорони здоров’я (МОЗ) України	101
125. Які документи необхідно подати до органу ліцензування МОЗ України?	102
126. Який порядок розгляду поданих документів?	102
127. Які види вимог ставляться перед здобувачем ліцензії?	103
128. Які документи повинен мати суб’єкт господарювання, який є закладом охорони здоров’я?	103
129. Хто здійснює контроль за додержанням Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з медичної практики?	104
130. Визначте поняття „заклад охорони здоров’я”	104
131. Дайте визначення поняття „загальний заклад охорони здоров’я”	104
132. Означте поняття „заклади громадського здоров’я”	105
133. Дайте визначення поняття „опорні заклади охорони здоров’я”	105
134. Класифікуйте заклади охорони здоров’я за формою	

власності та організаційно-правовою формою	105
135. Перерахуйте заклади охорони здоров'я	106
136. Дайте визначення понять „амбулаторія” та „амбулаторія загальної практики - сімейної медицини”	107
137. Визначте поняття „лікарня”	107
138. Означте поняття „диспансери”	108
139. Дайте визначення поняття „клінічний лікувально-профілактичний заклад”	108
140. Визначте поняття „заклад з надання психіатричної допомоги”	108
141. Означте поняття „спеціальний заклад з надання психіатричної допомоги”	108
142. Дайте визначення поняття „реабілітаційний заклад”	109
143. Проаналізуйте поняття „складні життєві обставини”	109
144. Визначте поняття „медичний працівник”	110
145. Перерахуйте назви посад керівників у галузі лікувальної справи згідно довідника кваліфікаційних характеристик професій працівників. Випуск 78. Охорона здоров'я	110
146. Які назви посад професіоналів у галузі лікувальної справи (крім стоматологів) ви знаєте?	111
147. Перерахуйте назви посад професіоналів у галузі стоматології, фармації та медико-профілактичної справи	112
148. Окресліть назви посад інших професіоналів у галузі медицини	113
149. Перерахуйте назви посад професіоналів з вищою немедичною освітою медико-лабораторної справи у сфері охорони здоров'я	114
150. Окресліть назви посад професіоналів з вищою немедичною освітою медико-профілактичної справи у сфері здоров'я та тих, які працюють у бюро судово-медичної експертизи	114
151. Назвіть посади фахівців у сфері охорони здоров'я	115
152. Перерахуйте назви посад технічних службовців і	

робітників у сфері хорони здоров'я	116
153. Назвіть нормативно-правову базу акредитації закладів охорони здоров'я	116
154. Охарактеризуйте акредитацію закладу охорони здоров'я	117
155. Коротко охарактеризуйте стандарти акредитації закладів охорони здоров'я	118
156. Окресліть особливості правового статусу фізичних осіб-підприємців як суб'єктів господарювання у сфері охорони здоров'я	119
157. Означте поняття „страхування”	119
158. Дайте визначення поняття „медичне страхування”	120
159. Назвіть особливості медичного страхування	120
160. Назвіть принципи страхування зобов'язань з надання медичної допомоги	121
161. Перерахуйте основні види страхування зобов'язань з надання медичної допомоги	121
162. Відмежуйте медичне страхування від страхової медицини	122
163. Дайте визначення поняття медичного страхування у вузькому та широкому розумінні	122
164. Означте поняття добровільного медичного страхування (ДМС) та його види	122
165. Охарактеризуйте принципи обов'язкового медичного страхування (ОМС)	123
166. Дайте загальну характеристику обов'язкового медичного страхування (ОМС)	124
167. Охарактеризуйте державне обов'язкове страхування медичних працівників	125
168. Дайте визначення договору добровільного медичного страхування (ДМС)	126
169. Охарактеризуйте умови договору добровільного медичного страхування (ДМС)	126
170. Хто виступає суб'єктами договору медичного страхування?	127
171. Охарактеризуйте види страхових полісів	

медичного страхування	128
172. Опишіть систему страхування від шкоди, яка настала без вини страхувальника (швецька модель)	129
173. Охарактеризуйте договір страхування професійної відповідальності медичних працівників	129
174. Окресліть національні реалії та перспективи запровадження загальнообов'язкового медичного страхування	131
175. Дайте визначення поняття „домедична допомога”	132
176. Розмежуйте поняття „перша базова допомога” та „перша розширена допомога”	133
177. Проаналізуйте поняття „догоспітальна базова допомога” та „догоспітальна розширена допомога”	134
178. Розмежуйте поняття „госпітальна екстрена медична допомога” та „госпітальна спеціалізована допомога”	134
179. Охарактеризуйте сутність медичної допомоги та її межі	135
180. Означте поняття „медична допомога” та охарактеризуйте її у широкому та вузькому значеннях	135
181. Хто забезпечує надання медичної допомоги?	136
182. Дайте визначення основних понять у системі екстреної медичної допомоги	136
183. Охарактеризуйте первинну медичну допомогу	137
184. Як надається первинна медична допомога?	138
185. Визначте поняття „спеціалізована медична допомога”	138
186. Хто забезпечує надання спеціалізованої медичної допомоги?	139
187. Хто є лікуючим лікарем з надання спеціалізованої медичної допомоги?	139
188. Хто визначає лікуючого лікаря з надання спеціалізованої медичної допомоги?	140
189. Коли спеціалізована медична допомога надається безоплатно?	140
190. Як надається спеціалізована медична допомога?	140
191. В яких випадках спеціалізована медична допомога	

надається без направлення?	140
192. Дайте визначення поняття „паліативна допомога”	141
193. Який порядок надання паліативної допомоги?	141
194. Що передбачає медична допомога із застосуванням телемедицини?	142
195. Яким шляхом здійснюється надання медичної допомоги із застосуванням телемедицини?	142
196. Хто забезпечує медичне обслуговування в сільській місцевості?	142
197. Дайте визначення поняття „медико-соціальна експертиза”	143
198. Означте поняття „контроль якості надання медичної допомоги”	144
199. Визначте поняття „реабілітаційна допомога”	144
200. Означте поняття „реабілітаційна послуга”	145
201. Визначте поняття „психологічна допомога в реабілітації”	145
202. Означте поняття „ерготерапія”	145
203. Проаналізуйте співвідношення понять „медична допомога” та „медичне обслуговування”	146
204. Дайте визначення поняття „медичне обслуговування”	146
205. Означте поняття „медико-побутові послуги” та назвіть правовідносини, що їх конкретизують	147
206. Відмежуйте медичну допомогу від медичної послуги	147
207. Дайте визначення поняття „медична послуга” та опишіть її складові	147
208. Перерахуйте види медичних послуг за різними критеріями	148
209. Які складові рентабельності медичної послуги?	149
210. Відмежуйте послуги від роботи	149
211. Які види санкцій передбачено законодавством у разі надання медичних послуг з недоліками?	150
212. Дайте визначення поняття „змішаного договору” в медичному праві	150
213. Охарактеризуйте особливості договору про надання платних медичних послуг	151
214. Обґрунтуйте необхідність письмової форми	

договору про надання платних медичних послуг	151
215. Дайте визначення договору про надання медичних послуг	152
216. Охарактеризуйте договір про надання медичних послуг	152
217. В чому полягає відповідальність сторін за договором про надання медичних послуг?	153

ТЕМА 3. СИСТЕМА ПРАВ ЛЮДИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я. ОСОБИСТІ НЕМАЙНОВІ ПРАВА ЛЮДИНИ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

- 1. Права людини у сфері охорони здоров'я: поняття, класифікація, загальна характеристика.**
 - 2. Гарантії забезпечення прав людини у сфері охорони здоров'я. Ідеологічні та етичні гарантії прав людини в галузі охорони здоров'я.**
 - 3. Право людини на життя і медична практика: питання співвідношення.**
 - 4. Проблеми законодавчого регулювання прав людини на охорону здоров'я.**
 - 5. Право людини на медичну інформацію: загальна характеристика і правове забезпечення.**
 - 6. Право людини на медичну таємницю: загальна характеристика і правове забезпечення.**
 - 7. Співвідношення понять „медична інформація” і медична таємниця”: доктринальне й нормативне.**
 - 8. Правова танатологія: загальна характеристика**
218. У чому полягає сутність концепції прав людини?	155
219. На яких принципах будуються стандарти прав людини?	155
220. Що розуміють під правами людини у сфері охорони здоров'я?	156
221. Які покоління прав людини ви знаєте?	156
222. Класифікуйте права людини за ступенем сприйняття у суспільстві	157

223. Класифікуйте права людини у сфері охорони здоров'я	158
224. Класифікуйте права людини за сферою дії і суб'єктом здійснення прав	159
225. Які види прав пацієнтів ви знаєте?	159
226. Перерахуйте конституційні права громадян, які безпосередньо відносяться до сфери охорони здоров'я	160
227. Назвіть конституційні права громадян, які опосередковано стосуються охорони здоров'я	161
228. Дайте визначення стандартів прав людини у сфері охорони здоров'я	162
229. Охарактеризуйте підходи до поняття єдиного медичного простору	162
230. Назвіть елементи та ознаки єдиного медичного простору	163
231. Охарактеризуйте умови створення та ефективного функціонування єдиного медичного простору	163
232. Назвіть аспекти права людини на життя	164
233. Розкрийте зміст права людини на життя	164
234. Охарактеризуйте суть розуміння права на життя	165
235. Перерахуйте елементи змісту конституційного права людини на життя	165
236. Проаналізуйте основні підходи до визначення моменту початку життя	166
237. Означте поняття „перинатальний період”	167
238. Дайте визначення поняття „живонародження”	167
239. Визначте поняття „мертвонародження”	167
240. Означте поняття „плід” та „викидень”	167
241. Охарактеризуйте кінцевий момент життя	168
242. Дайте визначення поняття „смерть головного мозку людини”	168
243. Означте поняття „констатація смерті головного мозку”	169
244. Охарактеризуйте пропозиції щодо законодавчого закріплення права на смерть	169
245. Опишіть характерні риси поняття „евтаназія”	169

246. Висвітліть підходи до розуміння евтаназії у сучасній науці	170
247. Запропонуйте визначення поняття „евтаназія”	170
248. Запропонуйте класифікаційні види евтаназії	171
249. Перерахуйте способи здійснення евтаназії	171
250. Назвіть види евтаназії за суб’єктом волевиявлення	172
251. Окресліть форми активної евтаназії	172
252. Розкрийте аргументи прихильників пасивної евтаназії	172
253. Проаналізуйте обставини, за яких можлива пасивна евтаназія	173
254. Відмежуйте право на евтаназію від права пацієнта відмовитися від лікування	174
255. Розкрийте аргументи противників евтаназії	174
256. Охарактеризуйте місце прав людини на охорону здоров’я в системі соціальних прав	175
257. Проаналізуйте рівні закріплення прав людини на охорону здоров’я	175
258. Перерахуйте базові міжнародні документи з прав людини	177
259. Назвіть міжнародні документи з прав людини галузевого значення	177
260. Окресліть сучасні проблеми законодавчого регулювання прав людини на охорону здоров’я в Україні	178
261. Назвіть дефініцію поняття „медична допомога” та перерахуйте її основні види	179
262. Дайте визначення поняття „медична інформація” та назвіть випадки, коли її можливо обмежити	180
263. Окресліть законодавство, норми якого передбачають право на медичну інформацію та медичну таємницю	180
264. Охарактеризуйте обов’язок надання медичної інформації	181
265. Назвіть ознаки медичної інформації	182
266. Опишіть способи інформування пацієнтів про хворобу і стан їх здоров’я	182
267. Окресліть обсяг відомостей, що становлять об’єкт медичної таємниці	183

268. Як співвідносяться між собою поняття „медична таємниця„ і „медична інформація“? Означте лікарську таємницю та відомості, що складають її об’єкт	183
269. Перерахуйте випадки, коли медична таємниця може бути розголошена без згоди особи чи її законних представників	184
270. Які відомості складають предмет лікарської таємниці?	186
271. Перерахуйте суб’єктів, які зобов’язані зберігати лікарську таємницю	186
272. Назвіть суб’єктів, які не мають обов’язку зберігати лікарську таємницю	188
273. В яких випадках можливе розголошення лікарської таємниці після смерті пацієнта?	188
274. Яка відповідальність настає за розголошення лікарської таємниці?	188
275. Дайте визначення поняття „біоправо“	189
276. Розкрийте поняття „біоюриспруденція“	189
277. Запропонуйте визначення поняття „правова біомедицина“	190
278. Дайте визначення поняття „правова танатологія“	190
279. Класифікуйте групи танатологічних прав	190

ТЕМА 4. ПРАВОВИЙ СТАТУС СУБ’ЄКТІВ МЕДИЧНИХ ПРАВОВІДНОСИН

- 1. Законодавче забезпечення прав пацієнта: міжнародні та регіональні стандарти і національні акти.**
- 2. Права пацієнта в різних сферах медичної діяльності.**
- 3. Правове регулювання обов’язків пацієнта в Україні.**
- 4. Правове регулювання професійних прав та обов’язків медичних працівників.**
- 5. Правовий статус лікуючого лікаря за національним законодавством.**
- 6. Професійна етика та медична деонтологія при провадженні медичної практики.**

280. Дайте визначення поняття „правовий статус”	192
281. Означте питання „правовий статус особи”	192
282. Класифікуйте види правового статусу особи	192
283. Назвіть міжнародні документи, в яких визначені права пацієнтів	193
284. Охарактеризуйте Лісабонську декларацію стосовно прав пацієнта (Лісабон, Португалія, вересень - жовтень 1981р.)	194
285. Опишіть Декларацію про розвиток прав пацієнтів в Європі (Амстердам, Нідерланди, березень 1994 р.)	194
286. Проаналізуйте Європейську Хартію пацієнтів (Рим, Італія, листопад 2002 р.)	196
287. Назвіть нормативні акти, які регулюють загальні та спеціальні права пацієнтів в Україні	196
288. Розмежуйте поняття „пацієнт” і „хворий”	198
289. Означте поняття „стан здоров’я”	198
290. Перерахуйте законних представників пацієнта та членів сім’ї пацієнта	199
291. Назвіть умови, за яких особа може вважатися пацієнтом	199
292. Класифікуйте пацієнта за різними критеріями	200
293. Класифікуйте правовий статус пацієнта	200
294. Окресліть групи прав пацієнтів	201
295. Перерахуйте загальні можливості (права) пацієнтів	201
296. Дайте визначення поняття „інформована згода на медичне втручання”	203
297. Назвіть додаткові можливості (права) пацієнтів	203
298. Означте поняття „інформована згода на участь у клінічних випробуваннях (дослідженнях)”	204
299. Класифікуйте спеціальні права пацієнтів залежно від напрямку медичної діяльності, особливостей хвороби пацієнта та особливостей окремих груп пацієнтів	204
300. Перерахуйте загальні можливості (права) законних представників пацієнта	206

301. Окресліть загальні можливості (права) членів сім'ї пацієнта	206
302. Дайте визначення поняття „близькі родичі та члени сім'ї”	207
303. Висвітліть суть права пацієнта на відшкодування заподіяної його здоров'ю шкоди	207
304. Перерахуйте загальні обов'язки пацієнтів	208
305. Назвіть спеціальні обов'язки пацієнтів	208
306. Дайте визначення поняття „медичний працівник”	209
307. Дайте визначення поняття „медичний адміністратор”	209
308. Класифікуйте професійні права медичних працівників	210
309. Окресліть загальні професійні права та пільги медичних і фармацевтичних працівників	210
310. Дайте визначення поняття „особисте освітнє портфоліо”	211
311. Означте поняття „заходи безперервного професійного розвитку”	212
312. Визначте поняття „безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я”	212
313. Перерахуйте спеціальні права медичних працівників	212
314. Назвіть додаткові права медичних працівників	213
315. Класифікуйте професійні обов'язки медичних працівників	213
316. Назвіть загальні професійні обов'язки медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації	214
317. Які вимоги висуваються до особи, яка має намір провадити медичну чи фармацевтичну діяльність?	215
318. Які законні обмеження встановлені для медичних, фармацевтичних працівників та фахівців з реабілітації під час здійснення ними професійної діяльності?	215
319. Перерахуйте спеціальні обов'язки медичного працівника	216
320. Назвіть додаткові обов'язки медичного працівника	217
321. Охарактеризуйте правову основу системи післядипломної підготовки лікарів (провізорів) в Україні	217
322. Дайте визначення основних термінів, які	

використовуються в системі безперервного професійного розвитку медичних та фармацевтичних працівників	218
323. Що включає післядипломна освіта та післядипломна освіта у сфері охорони здоров'я?	219
324. Під час проходження яких заходів здійснюється безперервний професійний розвиток працівників сфери охорони здоров'я?	221
325. Коли особиста участь працівника сфери охорони здоров'я у заходах безпосереднього професійного розвитку неформальної освіти є обов'язковою?	221
326. Назвіть види атестації лікарів	223
327. Охарактеризуйте роботу атестаційних комісій	223
328. За якими кваліфікаційними категоріями атестаційною комісією визначається кваліфікація лікарів - спеціалістів?	224
329. Яке рішення приймає атестаційна комісія за результатами атестації на присвоєння кваліфікаційної категорії?	225
330. Який порядок проходження атестації на підтвердження кваліфікаційної категорії?	225
331. Який порядок відновлення медичної практики?	226
332. Який механізм нарахування балів безпосереднього професійного розвитку та проведення їх щорічної перевірки?	227
333. Висвітліть суть концепції медичного нейтралітету	227
334. Дайте визначення поняття „лікуючий лікар” та ким він обирається?	228
335. Означте питання „первинний медичний документ”	229
336. Охарактеризуйте підходи до поняття „палатний лікар”	229
337. У який спосіб відбувається наділення лікарів обов'язками палатного лікаря?	229
338. Означте поняття „консиліум лікарів”	230
339. В яких випадках лікар має право відмовитися від	

подальшого ведення пацієнта?	231
340. Охарактеризуйте механізм вибору лікаря і закладу охорони здоров'я	231
341. Як реалізувати право пацієнта на вибір лікаря на первинному рівні?	231
342. На яких рівнях надання медичної допомоги не передбачено вільного вибору лікаря?	232
343. Опишіть порядок обрання лікаря, який надає первинну медичну допомогу (ПМД)	232
344. Окресліть порядок зміни лікаря, який надає первинну медичну допомогу (ПМД)	233
345. Що визначає Наказ МОЗ „Про затвердження Порядку надання первинної медичної допомоги”?	233
346. Як здійснюється надання медичної допомоги пацієнтам на спеціалізованому рівні?	234
347. В яких випадках можлива заміна лікуючого лікаря?	234
348. Окресліть право пацієнта, який перебуває на стаціонарному лікуванні, на допуск до нього інших медичних працівників	235
349. Який порядок направлення хворих на лікування за кордон?	236
350. Перерахуйте підстави припинення правовідносин у сфері надання медичної допомоги	237
351. Дайте визначення поняття „медична етика” та назвіть її принципи	238
352. Означте поняття „комісія з питань етики при лікувально-профілактичному закладі”	239
353. Означте поняття „медична деонтологія”	239
354. Перерахуйте основні сфери регуляції загальної та спеціальної деонтології	240
355. Назвіть міжнародні документи, які регламентують питання професійної етики та медичної деонтології	241
356. Дайте визначення поняття „біоетика” та означте її об'єкт і предмет	241

357. Означте поняття „біомедична етика” та розмежуйте поняття „біоетика”, „біомедична етика” та „медична етика”

242

ТЕМА 5. ЮРИДИЧНА ВІДПОВІДАЛЬНІСТЬ У СФЕРІ ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я

- 1. Поняття правопорушення та його ознаки.**
- 2. Поняття та види юридичної відповідальності суб'єктів медичних правовідносин. Звільнення від юридичної відповідальності: правові підстави.**
- 3. Цивільно - правова відповідальність у сфері охорони здоров'я.**
- 4. Дисциплінарна відповідальність медичних працівників.**
- 5. Кримінальна відповідальність за порушення у сфері охорони здоров'я. „Охоронооздоровчі” правопорушення (злочини та проступки) у проєкті нового Кримінального кодексу України.**
- 6. Адміністративна відповідальність за правопорушення у сфері охорони здоров'я.**
- 7. Юридична відповідальність фармацевтичних працівників за професійно-посадові правопорушення.**

358. Означте поняття „правопорушення” 243

359. Дайте визначення поняття „правопорушення медичного працівника” 243

360. Проаналізуйте ознаки правопорушення 244

361. Дайте визначення поняття „юридична відповідальність медичного працівника” та перерахуйте її види 245

362. Коротко охарактеризуйте цивільно-правову матеріальну відповідальність медичних працівників 245

363. Коротко опишіть відшкодування моральної шкоди у цивільно-правовій відповідальності медичних

працівників	246
364. Коротко охарактеризуйте дисциплінарну відповідальність медичних працівників	247
365. Коротко опишіть кримінальну відповідальність медичних працівників	247
366. Перерахуйте обставини, що виключають юридичну відповідальність	248
367. Перерахуйте обставини, які виключають цивільно - правову відповідальність медичних працівників	248
368. Охарактеризуйте випадок і непереборну силу, як обставини, які виключають відповідальність медичних працівників	249
369. Опишіть форс-мажор як обставину, що виключає договірну цивільно - правову відповідальність медичного працівника	249
370. Охарактеризуйте нещасний випадок (один із дефектів надання медичної допомоги) як підставу для звільнення від цивільно - правової відповідальності медичного працівника	250
371. Охарактеризуйте вину потерпілого як підставу, яка виключатиме цивільно - правову відповідальність медичного працівника	251
372. Означте цивільно - правову відповідальність у сфері надання медичної допомоги	252
373. Що необхідно визначити при виникненні цивільно - правової відповідальності у сфері надання медичної допомоги?	252
374. Проаналізуйте види цивільно - правової відповідальності	253
375. Дайте визначення поняття цивільно-правової недоговорної відповідальності за завдання шкоди	253
376. Розкрийте умови, за яких медичні працівники можуть бути суб'єктами цивільно - правової відповідальності	254
377. Охарактеризуйте договірну відповідальність медичних працівників	254

378. Розкрийте суть деліктної відповідальності медичних працівників	255
379. Розмежуйте поняття „умови та підстави позадоговірної цивільно-правової відповідальності”	255
380. Охарактеризуйте особливості протиправності поведінки медичного працівника як заподіювача шкоди	256
381. В яких формах можуть виявлятися протиправні дії медичного працівника (заподіювача шкоди)?	257
382. Дайте визначення поняття „неналежне лікування”	257
383. Окресліть наукові підходи до проблематики цивільно - правової відповідальності за медичну помилку	257
384. Проаналізуйте наявність заподіяної шкоди як умову настання позадоговірної цивільно - правової відповідальності	258
385. Дайте визначення поняття „моральна шкода”	259
386. Які особливості відшкодування моральної шкоди у цивільно-правовій відповідальності медичних працівників	259
387. Що повинен з’ясувати суд при вирішенні спору про відшкодування моральної (немайнової) шкоди?	260
388. Розкрийте зміст моральної шкоди та коло суб’єктів, які матимуть право на відшкодування такої шкоди	260
389. За якими критеріями суд визначає розмір відшкодування моральної (немайнової) шкоди?	261
390. Охарактеризуйте концептуальні моделі визначення розміру компенсації за заподіяння немайнових втрат у правозастосовну практику	262
391. Які запитання може бути поставлено перед експертом, який проводить психологічну експертизу?	262
392. Проаналізуйте дискусію, яка виникла в експертному середовищі України навколо використання методики О.М. Ерделевського	263
393. Охарактеризуйте причинний зв’язок між протиправним діянням заподіювача шкоди та шкодою,	

завданою потерпілому як одну з обов'язкових умов настання деліктної відповідальності	263
394. Проаналізуйте характер безпосереднього причинного зв'язку у деліктних зобов'язаннях	264
395. Опишіть складний причинний зв'язок у медичних деліктних зобов'язаннях	265
396. Охарактеризуйте вину як елемент складу цивільного правопорушення	265
397. Окресліть законодавство, яке регулює договірну відповідальність у сфері надання медичної допомоги	266
398. Як відшкодовуються збитки, завдані замовнику невиконанням або неналежним виконанням договору про надання послуг за плату?	266
399. Поясніть відмінність між недоліком та істотним недоліком у медичній послугі	267
400. Які види санкцій передбачені у разі надання медичних послуг з недоліками?	267
401. Проаналізуйте юридичний механізм цивільно - правової відповідальності	268
402. Окресліть підходи до розуміння дисциплінарної відповідальності медичних працівників	269
403. Чи існує певна специфіка застосування мір юридичної відповідальності у сфері охорони здоров'я?	270
404. Чи є законними штрафи, які накладаються у деяких закладах охорони здоров'я на медичних працівників, винних у порушенні трудової дисципліни?	270
405. Яким основним документом визначається трудовий розпорядок на підприємстві, в установі, організації?	270
406. Опишіть порядок укладення трудового договору з медичним працівником	271
407. Що зобов'язаний зробити роботодавець до початку роботи за укладеним договором з медичним працівником?	272

408. Як медичний працівник повинен виконувати свою роботу?	272
409. Який порядок припинення трудового договору з медичним працівником?	273
410. Як оформляється припинення трудового договору з медичним працівником?	273
411. Окресліть основні трудові обов'язки медичних працівників	274
412. Якими документами передбачене коло обов'язків (робіт), які виконує кожен медичний працівник за своєю спеціальністю, кваліфікацією або посадою?	275
413. Охарактеризуйте робочий час і його використання медичним працівником	275
414. Який порядок початку та закінчення роботи медичного працівника?	276
415. Як роботодавець зобов'язаний організувати облік виходу на роботу медичних працівників?	277
416. Як відбувається передача зміни медичними працівниками на безперервних роботах (стаціонари, ургентні підрозділи поліклінік, станцій невідкладної допомоги тощо)?	277
417. Який порядок надання обідньої перерви медичним працівникам на тих роботах, де за умовами перерву для відпочинку і харчування встановити неможливо?	277
418. Що забороняється медичним працівникам у робочий час?	278
419. Як складається графік надання щорічних відпусток медичних працівників?	278
420. Дайте визначення поняття „дисциплінарний проступок”	279
421. Перерахуйте ознаки дисциплінарного проступку медичного працівника	279
422. Які заходи стягнення можуть бути застосовані за порушення трудової дисципліни до працівника (медичного працівника)?	279

423. Який орган накладає дисциплінарні стягнення на медичного працівника?	280
424. На протязі якого часу накладається дисциплінарне стягнення на медичного працівника?	280
425. Який порядок розгляду роботодавцем питання про застосування дисциплінарного стягнення до медичного працівника?	281
426. Як оголошується стягнення накладене на медичного працівника?	281
427. Який порядок зняття дисциплінарного стягнення?	282
428. Окресліть загальні засади, на яких застосовується дисциплінарна відповідальність медичних працівників	282
429. Охарактеризуйте матеріальну відповідальність медичних працівників	283
430. Які перспективи розвитку законодавства щодо юридичної відповідальності медичних працівників?	283
431. Дайте визначення поняття „кримінальне правопорушення”	284
432. Класифікуйте кримінальні правопорушення за діючим Кримінальним кодексом	284
433. Охарактеризуйте суб'єкт кримінального правопорушення	285
434. Дайте визначення поняття „вина” та перерахуйте її основні критерії	286
435. Охарактеризуйте умисел і його види	286
436. Проаналізуйте необережність та її види	286
437. Дайте визначення поняття „покарання” та перерахуйте їх види за діючим Кримінальним кодексом	287
438. Назвіть основні та додаткові покарання за діючим Кримінальним кодексом	288
439. Прокласифікуйте види покарань за злочини і проступки у проекті нового Кримінального кодексу (станом на 29.09.2022р.)	288
440. Проаналізуйте санкції за злочини 1-3 ступеня,	

передбачені проєктом нового Кримінального кодексу (станом на 29.09.2022р.)	289
441. Охарактеризуйте сучасний стан справ з притягненням медичних працівників до кримінальної відповідальності	290
442. Які зміни відбулися у законодавстві щодо кримінальної відповідальності медичних працівників?	291
443. Проаналізуйте правову природу медичної діяльності, пов'язаної з ризиком	291
444. Охарактеризуйте умови допустимості медичного втручання	292
445. Перерахуйте умови, за наявності яких ризик у медичній діяльності слід вважати виправданим	292
446. У яких сферах можуть вчинятися кримінальні правопорушення медичними працівниками?	293
447. Перерахуйте кримінальні проступки медичних працівників за діючим Кримінальним кодексом	294
448. Перерахуйте види професійних кримінальних правопорушень медичних працівників	295
449. Назвіть інші діяння медичних працівників, що визнаються кримінальними правопорушеннями за діючим Кримінальним кодексом	295
450. У яких підрозділах проєкту нового Кримінального кодексу України (контрольний текст станом на 29.09.2022 року) містяться „охоронооздоровчі” правопорушення (злочини та проступки)?	297
451. Який „охоронооздоровчий” злочин, передбачений чинним КК України та проєктом нового Кримінального кодексу (контрольний текст станом на 18.01.2022 року) є одним з найбільш суспільно небезпечних (найбільш поширеним) та який стан справ з його розслідуванням та притягненням медичних працівників до кримінальної відповідальності?	300
452. Відмежуйте адміністративні правопорушення	

від кримінальних правопорушень	301
453. Дайте визначення „адміністративного правопорушення” (проступку)	302
454. Охарактеризуйте поняття „адміністративна відповідальність”	302
455. Охарактеризуйте поняття адміністративного стягнення	303
456. Перерахуйте види адміністративних стягнень	303
457. Проаналізуйте види адміністративних стягнень	304
458. На які групи можна умовно поділити адміністративні правопорушення, що вчиняються медичними працівниками при здійсненні ними професійної діяльності?	304
459. Назвіть адміністративні правопорушення, що вчиняються медичними працівниками	305
460. Які зміни відбулися в законодавстві щодо адміністративної відповідальності в галузі охорони здоров'я населення ?	307
461. Порівняйте санкції статті 42-4 КУпАП в редакції Закону №4565-VI від 22.03.2012р. та Закону №1886-IX від 17.11.2021р.	308
462. Проаналізуйте питання співвідношення проступку (адміністративного порушення) та кримінального проступку (виду кримінального правопорушення) як найбільш актуальну проблему адміністративної відповідальності	309
463. Перерахуйте види адміністративних правопорушень фармацевтичних працівників	309
464. Назвіть випадки притягнення фармацевтичних працівників до адміністративної відповідальності	310
465. За які дії фармацевтичних працівників у сфері забезпечення якості лікарських засобів та виробів медичного призначення настає адміністративна відповідальність?	310
466. У яких випадках настає дисциплінарна	

відповідальність фармацевтичних працівників	311
467. Розкрийте зміст дисциплінарного проступку фармацевтичних працівників	312
468. Охарактеризуйте протиправну поведінку фармацевтичних працівників	312
469. Опишіть умови, за яких накладається дисциплінарне стягнення на фармацевтичного працівника	313
470. Охарактеризуйте основні причини звільнення фармацевтичного працівника	313
471. Проаналізуйте цивільну відповідальність закладів охорони здоров'я	314
472. Що передбачає договірна та деліктна відповідальність фармацевтичних працівників?	314
473. У чому полягає проблема кримінальної відповідальності фармацевтичних працівників?	315
474. Перерахуйте основні професійні правопорушення у фармацевтичній діяльності	316
475. Проаналізуйте причини виникнення злочинів у професійній діяльності фармацевтичних працівників	316
476. У чому полягає ненадання допомоги пацієнту фармацевтичним працівником?	316
477. У якому випадку можливе нанесення фармацевтичним працівником тяжкої шкоди здоров'ю пацієнта?	317
478. Перерахуйте порушення у фармацевтичній діяльності за які передбачена кримінальна відповідальність	318
479. Чим характеризується незаконна медична та фармацевтична діяльність?	318
480. Опишіть процес легалізації приватної медичної та фармацевтичної практики	319
481. Охарактеризуйте злочини у сфері незаконного обігу наркотичних засобів	319
482. Визначте склад злочину у сфері забезпечення санітарно-епідеміологічного благополуччя населення	320

483. Охарактеризуйте посадові та професійні злочини медичних та фармацевтичних працівників	321
484. Перерахуйте види злочинів у сфері діяльності медичних та фармацевтичних працівників	322
485. Назвіть склад злочину проти здоров'я населення у разі здійснення фармацевтичної діяльності	322
486. Перерахуйте види злочинів проти здоров'я населення	322

ПРИМІРНИЙ ПЕРЕЛІК ПИТАНЬ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ З ДИСЦИПЛІНИ „МЕДИЧНЕ ПРАВО”	324
--	-----

СПИСОК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ	329
---------------------------------	-----

ЗАГАЛЬНИЙ СПИСОК РЕКОМЕНДОВАНИХ ДЖЕРЕЛ І ЛІТЕРАТУРИ	332
--	-----

[Перейти на сайт](#) →